

Hrvatska revija

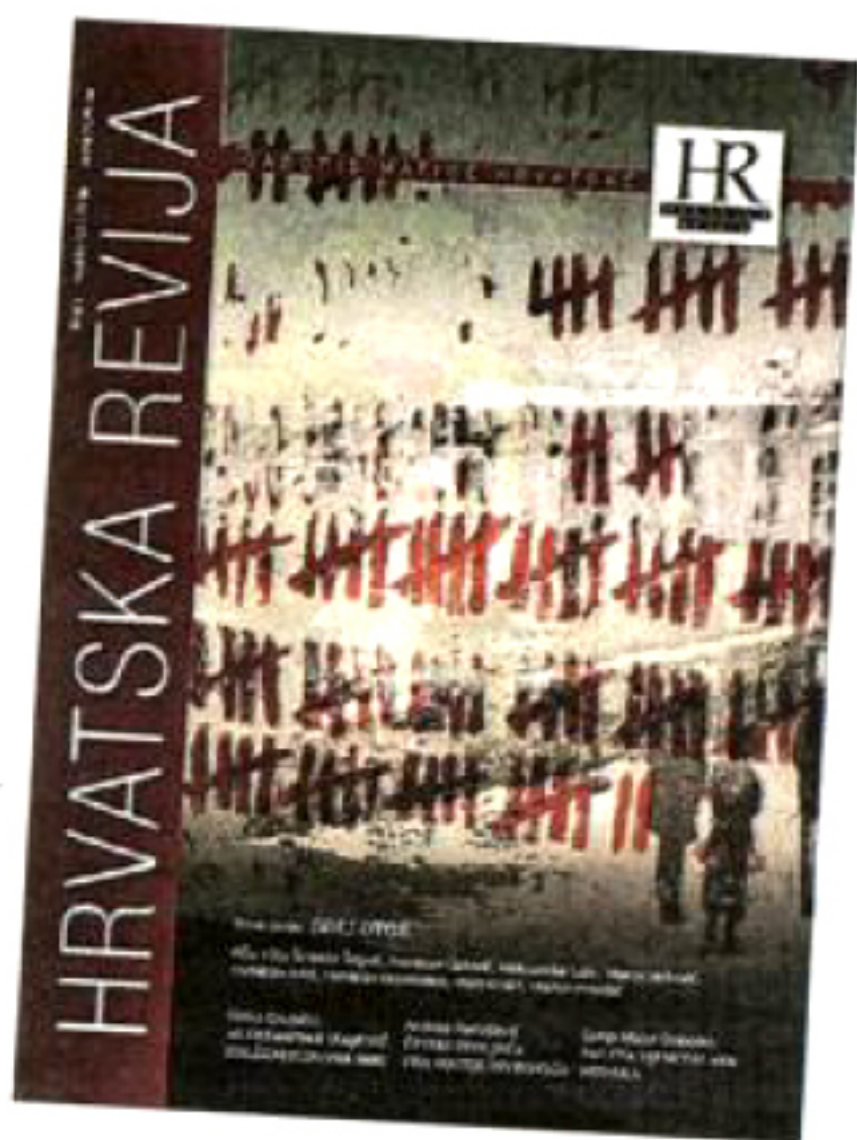
časopis Matice
hrvatske,

god. XIX, broj 3.

Zagreb, 2019.

ISTINA O GOLOM OTOKU

**SVOJ DOPRINOS RASVJETLJAVANJU POVIJESNE ISTINE O GOLOM OTOKU
DAJE I HRVATSKA REVIIJA, KOJA O 70. OBLJETNICI DOLASKA PRVIH
LOGORAŠA NA TAJ OTOK PREDSTAVLJA PRIKAZE NAJNOVIJIH ISTRAŽIVANJA
TE TEŠKE TEME HRVATSKIH POVIJESNIČARA MLAĐE GENERACIJE**

U ovom broju *Hrvatske revije* glavna tema broja posvećena je Golom otoku. Iako je interes javnosti za tu tešku temu bio iznimno velik još u doba komunizma (od osamdesetih godina prošloga stoljeća nadalje nastaju razni feljtoni, razgovori, publicističke knjige ili književna djela, memoarski zapisi, a poseban je doprinos skidanju zavjese s Gologa otoka dao film), hrvatska je historiografija dulje šutjela. Za razdoblje do demokratskih promjena i nestanka komunizma s povijesne scene, a Goli otok je njegovo čedo, to se još moglo očekivati, ali šutnja se, začudo, nastavila i u novijoj hrvatskoj historiografiji. Sad svoj doprinos rasvjetljavanju te škakljive teme daje *Hrvatska revija*, koja o 70. obljetnici dolaska prvih logoraša na taj otok (1949. – 2019.) predstavlja prikaze istraživanja o logoru Goli otok istraživača mlade generacije.

Aleksandar Jakir predstavlja knjigu *Povijest Golog otoka* Martina Previšića kao važnu i dobrodošlu knjigu, dok Marta Janković ističe historiografske aspekte Golog otoka. Njezin je tekst također potaknut Previšićevom *Poviješću Golog otoka* i nudi neke nove metodološke poglede i promišljanja. Tomislav Anić piše o tome kako su vanjskopolitičke okolnosti slavljene heroje pretvorile u neprijatelje i izdajice, a Tomislav Brandolica obrađuje problem logora u novijoj svjetskoj historiografiji. Najopsežniji znanstveni prilog u ovom tematu jest rad koji potpisuje arhitekt Vladi Bralić – *Prostorni i arhitektonski sklop logora na Golom otoku*. To je uistinu novi pogled na jednu čisto političko-historiografsku temu opremljen izvrsnim slikovnim i drugim priložima.

O tome kako je zapravo uopće došlo do knjige koja je potaknula koncepciju ovoga temata piše sâm autor – Martin Previšić u svojem autobiografskom tekstu pod naslovom *Povijest Povijesti Golog otoka*. Opisom cijeloga toga puta – od početnih zamisli pa do izrade njegove *disertacije Povijest informbiroovskog logora na Golom otoku 1949. – 1956.* pod mentorstvom profesora Ive Banca i obrane na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu odnosno tiskanja i predstavljanja te vrijedne knjige – čitateljima je ponuđeno izvorno svjedočanstvo okolnosti njezina nastanka.

Kompatibilan je s temom broja i tekst Vinka Grubišića o Aleksandru Solženjicinu, negdašnjemu sovjetskom disidentu i zatočniku gulaga te dobitniku Nobelove nagrade za književnost. „Držimo da su i Solženjicin i svijet kojem je pripadao danas pomalo zaboravljeni te da se o stotoj obljetnici njegova rođenja (prosinac 2018.) treba podsjetiti i njegove književnosti, i njezine svjetske recepcije, i života paradigmatična za odnos nekadašnjega Sovjetskog Saveza, odnosno socijalističkog bloka, prema svojim intelektualcima i umjetnicima” – ističe u svome uvodniku glavna urednica Mirjana Polić Bobić.

Osim te glavne teme časopis u ovome broju donosi prikaze i još nekih istraživanja. Tako je uz 160. obljetnicu rođenja Vjenceslava Novaka objavljen prikaz istraživanja Sanje Majer-Bobetko o autorovu muzikološkom radu vjerujući, čime se čitateljstvo *Revije* upoznaje s tom uglavnom nepoznatom stranom Novakova rada. Andrea Radošević daje iscrpan prikaz proučavanja djela fra Matije Divkovića o njegovoj 400. obljetnici, a slovenski pisac Miklavž Komelj piše o dva dosad nepoznata portreta Stanka Vraza. Igor Žic nakon prethodnoga broja u cijelosti posvećena Rijeci kao europskom gradu kulture 2020., u ovom broju daje prikaz historiografskih pristupa turbulentnoj i jedinstvenoj povijesti toga našega grada. Hrvoje Magdić govori o vezi A. G. Matoša i Ogulina. Kao neobjavljenu književnost časopis donosi dio romana *Tudinka* Brune Albaneže Šutej objavljena izvorno na njemačkom jeziku. Osvrt na roman potpisuje Suad Mehmedagić.

Hrvatska revija u ovome se broju oprašta od svoga čestoga suradnika akademika Franje Šanjeka OP (1939. – 2019.), sveučilišnog profesora i redovitoga člana HAZU-a, o kojemu svoja sjećanja iznose Tomislav Galović, Mirjana Polić Bobić i Branka Grbavac.

Ivna Dorić